

Specifics of the content of the «Funny Page» column in the «Kino» magazine for 1928

<p>Hanna Kholod, Candidate of Philological Sciences, https://orcid.org/0000-0002-2479-9721 E-mail: kholodanna@ukr.net CEO of the NGO «Scientific and Educational Center «SUCCESSFUL», Professor of the Department of Journalism Educational and Scientific Institute of Psychology and Social Sciences Interregional Academy of Personnel Management, 03039, Frometivska St., 2 (Kyiv, Ukraine)</p>	<p><i>Citation:</i> Kholod, H. (2023). Specifics of the Content of the «Funny Page» Column in the «Kino» Magazine for 1928. <i>Social Communications: Theory and Practice</i>, 15(2), 50–64. DOI: 10.51423/2524-0471-2023-15-2-2 © Kholod, H. (2023). Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)</p>
--	---

Annotation

The article aims to find out the specifics of the content of the «Funny Page» column published in the «Kino» magazine for 1928.

Methodology. Descriptive, systematic methods, methods of analysis, synthesis, statistical, and hermeneutic methods were used during the research. Using the descriptive method, the information necessary to cover the topic of the scientific article was recorded. The hermeneutic method made it possible to propose an interpretation of the analyzed texts. Thanks to the statistical method, the frequency of use of creolized texts and texts without creolization in the «Funny Page» section was found.

Research results. In the magazine «Kino» for the year 1928, on the sixteenth page, the editors of the publication placed creolized texts (18 – 72 %): poetic sketches (6 – 24 %), illustrated poems (2 – 8 %), illustrated dialogues (3 – 12 %), cartoons (2 blocks in two issues – 8%), cartoons (1 – 4%), caricatures (1+1 block in two issues – 8%), bikt (bipolar creolized text – 1 – 4%), creolized game (1 – 4%).

Conclusions. The specificity of the content of the «Funny Page» section in the magazine «Kino» for 1928 is the genre diversity of creolized texts and texts without creolization, the use of illustrations that correlate with the verbal part and sometimes significantly complement it, detailing the psychological states of the main characters, performing a character-building function, expressing extreme situations, reminiscent of the films shown, reveal the outlined problems more deeply. The texts posted in the «Funny Page» section raise the problem of the Soviet cinema screens being filled with militants, their negative impact on the viewer (loss of self-identification, the emergence of suicidal thoughts), the problem of filming a sensation with a risk to life, the script crisis, the problem of the moral degradation of people, in particular mental callousness, due to the pursuit of an interesting frame, the problem of movie mania, the unprofessionalism of film directors, actors, the fleetingness of cinematic fame, the problem of a superficial perception of the object of filming, low-quality film advertising, the problem of a low-quality film product.

Keywords: creolized texts, «Kino» magazine, texts without creolization, illustrations, «Funny Page» section.

Специфіка контенту рубрики «Весела сторінка» у журналі «Кіно» за 1928 рік

Ганна Холод,

кандидат філологічних наук,

директор ГО «Науково-освітній центр «УСПІШНИЙ»,

професор кафедри журналістики

Навчально-наукового інституту психології та соціальних наук

Міжрегіональної академії управління персоналом

(м. Київ, Україна)

Вступ

Використання гумористично-сатиричних жанрів є традиційними для українських журналів з огляду на бажання редакцій не тільки урізноманітнити форми висвітлення суспільно важливих тем й актуальних проблем, а й привернути до них особливу увагу читачів нестандартністю й креативністю подачі матеріалів. На нашу думку, іноді концентрація вищезазначених жанрів у конкретних рубриках із назвами, що містили лексеми з позитивною семантикою й горизонтом очікування психологічного розвантаження, виконували функцію просування конкретного медіапродукту.

Хоч обрана нами тема статті ще не була предметом дослідження, однак у науковому інформаційному просторі є роботи, дотичні до нашого дослідження. Назвемо лише деякі з них, щоб окреслити діапазон дослідницьких інтересів учених. Ю. Яцикович у статті «Сатирично-гумористичні жанри на сторінках журналів «Маски» (1923 р.) та «Жало» (1923 р.)» (Яцикович, 2015) дослідила сатирично-гумористичні жанри, надруковані у вищезгаданих виданнях. Дослідниця Р. Грабовська (Грабовська, 2015) проаналізувала сатирично-гумористичні часописи 20-30 років ХХ століття, дослідила історію, передумови їхнього виникнення, специфіку діяльності.

О. Філіпова в статті «Еволюція рукописних сатирично-гумористичних видань Галичини другої половини ХІХ – початку ХХ століття» (Філіпова, 2014) проаналізувала проблемно-тематичний діапазон вищезазначених часописів, їхню жанрову систему.

Kęstutis Šiaulytis у статті «Graphic Satire in the Lithuanian Satire and Humor Magazine *Broom* (Šluota)» (Kęstutis Šiaulytis, 2021) висвітлив специфіку литовського національного гумору в литовському журналі сатири та гумору «Віник» (Шлуота).

Дослідження сатирично-гумористичних жанрів різних часових проміжків і культур повніше презентує картину світу різних народів або одного народу в різні історичні періоди, що, на нашу думку, дозволяє не тільки виокремити ключові актуальні проблеми тогочасного суспільства, але й увиразнити спільне та відмінне у світогляді різних народів або різних поколінь одного народу. Наше дослідження сприятиме поступовому створенню загальної картини розвитку сатирично-гумористичних жанрів у 20-х роках ХХ століття, їхньої різноманітності й функціонування в тогочасному українському дискурсі, дотичному до національного кінематографа, збагаченню традиційної на той час жанрової системи новими жанровими формами, які ми в робочому порядку називаємо бікт¹, жкінф².

¹ Бікт – біполярний креолізований текст (*термін наш – Г.Х.*).

² Жкінфи – життєва креолізована інтерпретація назви фільму (*термін наш – Г.Х.*).

Мета статті – з'ясувати специфіку контенту рубрики «Весела сторінка», розміщеної в журналі «Кіно» за 1928 рік. *Об'єкт дослідження* – рубрика «Весела сторінка» у журналі «Кіно» за 1928 рік. *Предмет дослідження* – специфіка контенту рубрики «Весела сторінка» у журналі «Кіно» за 1928 рік.

Методи та методика дослідження

Під час дослідження використано описовий, системний методи, методи аналізу, синтезу, статистичний, герменевтичний методи. За допомогою описового методу зафіксовано інформацію, необхідну для висвітлення теми наукової статті. Системний метод дозволив комплексно проаналізувати зміст і форму креолізованих текстів і текстів без креолізації. За допомогою методу аналізу виокремлено композиційні прийоми, засоби психологізму, елементи мовного рівня. Методом синтезу зафіксовано функціональні особливості елементів формозмісту. Герменевтичний метод дозволив запропонувати інтерпретацію проаналізованих текстів. Завдяки статистичному методу з'ясовано частотність використання в рубриці «Весела сторінка» креолізованих текстів і текстів без креолізації.

Методика дослідження.

1. У журналі «Кіно» за 1928 рік було знайдено рубрику «Весела сторінка».
2. Проаналізовано зміст і форму текстів, розміщених у рубриці «Весела сторінка».
3. У таблиці зафіксовано жанрове розмаїття текстів, використаних у вищезазначеній рубриці, і підраховано частотність їхнього використання у випусках журналу «Кіно» за 1928 рік.

Результати й обговорення

У рубриці «Весела сторінка», розміщеній у 10 випусках (у двох випусках (№1, №10) її немає) журналу «Кіно» за 1928 рік, контент представлено креолізованими текстами, яким притаманне поєднання різнорідних елементів, у результаті чого відбувається процес створення нового, а також текстами, яким не притаманна креолізація. У журналі «Кіно» за 1928 рік на шістнадцятій сторінці редакція видання розмістила креолізовані тексти (18 – 72 %): віршовані мальюписи (6 – 24 %), ілюстрований вірш (2 – 8 %), ілюстрований діалог (3 – 12 %), жкінфи (2 блоки у двох випусках – 8 %), шарж (1 – 4 %), карикатури (1+1 блок у двох випусках – 8 %), бікт (біполярний креолізований текст – 1 – 4 %), креолізовану гру (1 – 4 %).

На нашу думку, домінування креолізованих текстів у вищезазначеній рубриці зумовлено бажанням редакції видання привернути увагу реципієнта до порушених і гумористично презентованих у креолізованих текстах проблем і психологічно розвантажити реципієнта після ознайомлення з матеріалом конкретного випуску, чим і зумовлено розміщення вищезазначеної рубрики саме на шістнадцятій сторінці.

З огляду на підрахунки жанром-фаворитом рубрики «Весела сторінка» журналу «Кіно» за 1928 рік є віршований мальюпис.

У віршованому мальюписі «Увечері в кіно», що містить шість малюнків, із якими корелюють частини вірша й увиразнюють задум автора, поет Мар порушив проблему засилля радянських кіноекранів бойовиками і їхнього негативного впливу на глядачів. Прикметним є те, що у вірші лише двічі використано лексеми-назви зброї («А поруч за порт'єрами Таїться блиск ножа» (Мар, 1928: 16); «У бравнінгу вже куль нема» (Мар, 1928:16)), а в розміщених поспіль чотирьох малюнках, які відтворюють сюжет фільму,

візуалізовано зброю, яку тримають у руках люди, що створює ефект насичення фільму сценами насильства. Рефлексія глядачів після закінчення фільму, презентована у двох останніх фрагментах вірша, окреслює проблеми поступової втрати самоідентифікації («Вертають Гарі-Пілями Герої на Поділ. Дівчата виснуть Мерями У хлопців на руках» (Мар, 1928: 16)), появи суїцидних думок (« – Виходить, що й завіситься, Й застелиться не риск» (Мар, 1928: 16)).

Таблиця 1. Частотність використання креолізованих текстів і текстів без креолізації в журналі «Кіно» за 1928 рік.

Журнал «Кіно» 1928 рік	Віршований мальопис	Афоризми	Ілюстрований вірш	Ілюстрований діалог	Лист-курйоз	Вірш	Жкнфи	Шарж	Карикатура	Бікт	Креогра	Гра	Розв'язання крути-голівки
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
№2 (38)		+	+	+	+								
№3 (39)	+												
№4 (40)			+			+							
№5 (41)				+		+	+						
№6 (42)						+		+	+	+			
№7 (43)	+										+		
№8 (44)	+			+								+	+
№9 (45)	+								+				
№11 (46)	+												
№12 (48)	+						+						
Частотність (кіль-ть)	6	1	2	3	1	3	2	1	2	1	1	1	1
Частотність (у %)	24	4	8	12	4	12	8	4	8	4	4	4	4

У віршованому мальописі «Пригоди оператора», що містить 8 малюнків, які корелюють із 8 частинами тексту, порушено проблему кінофіксування сенсації з ризиком для життя. Головним персонажем віршованого мальопису є оператор Васістдас, мета якого – зафіксувати події, що відбувалися на Дніпрельстані. Упродовж виконання своїх операторських обов'язків Васістдас, потрапляючи в небезпечні ситуації («Здійнявся вибух гураганом, Змив скелю і Дніпро потряс, Але знімає крупним планом Той вибух юний Васістдас» (Замзав, 1928: 16); «В дніпрову воду темнувату Сторч головою він летить, не кинувши ані на мить крутити ручку апарату» (Замзав, 1928: 16)), продовжує знімати унікальні кадри, а потім, відпочиваючи, сушить на деревах кінематографічну плівку, що потрапила у воду. Художнику завдяки ілюстраціям, зокрема деталізації екстремальних ситуацій, удалося підсилити образ безстрашного оператора.

Зеро у віршованому мальописі «Трагедія сценариста», що має 8 малюнків, які корелюють із фрагментами тексту, окреслює проблему кіносценарної кризи, зокрема масової кіносценарної манії, коли велика кількість людей за відповідну винагороду писала кіносценарії і якісно не виконували свої обов'язки. Завдяки заголовку віршованого мальопису автор готує реципієнта до трагічного фіналу, створюючи відповідний горизонт очікування. Масове захоплення написанням кіносценаріїв автор демонструє крізь призму

сприйняття реальності сценариста Хтодьо Щура, який у своєму оточенні й на вулиці бачить тих, хто пише сценарії («Хтодьо, зліший од пантери, За бар'єром брав бар'єри й опинився раптом в сквері; Сквер – не сквер, – редакторат») (Зеро, 1928: 16)). Вражений побаченим, головний персонаж на горіщі позбавляє себе життя. Сприйняття хлопцем побаченого як кадру майбутнього сценарію («А в цей час якийсь сопляк Мовив: – От так кад-кад-рик») (Зеро, 1928: 16)) окреслює у віршованому мальюписі проблему моральної деградації людей, зокрема душевної черствості, через гонитву за цікавим кадром. Завдяки малюнкам у віршованому мальюписі продемонстровано динаміку психічних станів (здивування – обурення – злість – лють) головного персонажа візуалізацією його міміки, що значно доповнило й підсилило психологізм («Через двір промчався Щур і, зідхнувши, сперсь на мур, – коло муру-ж – бурі! грому! – Папіросник з Моссельпрому Теж кінча “частину світу”») (Зеро, 1928: 16); «Хтодьо, зліший од пантери, за бар'єром брав бар'єри» (Зеро, 1928: 16)), використаний у творі.

У віршованому мальюписі «Історія про загибель режисера», розміщеному в журналі «Кіно» у номері 9, порушено проблему кіноманії, зокрема масового бажання знятися в кіно, і непрофесіонального відбору («Літ 19, грецький ніс, Талант – пусте, аби чорнява») (Робін Гуд, 1928: 16)) актрис лише на основі зовнішніх даних; якості кіно, на що натякає негативна семантика лексеми в назві майбутнього фільму «Партач». Відсутність чітких критеріїв стосовно претенденток на виконання ролі призвела до появи на кастигуні неповнолітньої дівчини, чоловіка з вусами, жінки пишних форм, сім'ї, у якій кожна з дівчат мала один вищезазначений критерій. Варто зазначити, що ілюстрації суттєво доповнюють текст. Наприклад, у тексті («Біжить у двері стрімголов Наш режисер, і раптом кров На серце клякнула, як лава, Бо каже голос тихий знов: – Чого злякались? Я-ж чорнява...») (Робін Гуд, 1928: 16)) до ілюстрації, на якій зображено реакцію шоку режисера на жінку дуже пишних форм, немає навіть натяку на розмір її тіла. Автор віршованого мальюпису в тексті не зазначає, від чого загинув режисер, однак запропонована ілюстрація, на якій зафіксовано натовп претендентів на роль грекині, який женеться за режисером, сугестує деталі трагічного фіналу режисера.

У віршованому мальюписі «Кінофікований Київ» (Вербицький, Зорро, 1928), у якому текст Зорро проілюстровано Вербицьким, висвітлено тему перетворення Києва на новий український Голлівуд, специфіку зйомок на його вулицях. 6 ілюстрацій, корелюючи з частинами вірша, доповнюють їх.

Віршований мальюпис «Актор мимоволі», що містить 8 ілюстрацій, які корелюють із частинами тексту, презентує курйозну ситуацію – історію хлопця, який випадково потрапив на майданчик, де знімали історичне кіно, і деякий час перебував у кінематографічному світі як реальному («– Звідки шмата ця взялась? Адже я давно одвикнув, Щоб за ніч мінялась власть... Та мій запал враз ізник, Як з'явивсь городовик...») (Актор мимоволі, 1928: 16)). Автор віршованого мальюпису в тексті зробив акцент на психологічному станові вищезазначеного випадкового учасника подій, переважно презентованого фізичними реакціями («Я в кущі скоріш як мога І метнувся в бік втікати») (Актор мимоволі, 1928: 16); «Скільки біг – я й сам не знаю, ледве не зламавши ніг, і знеможений до краю на узлісся я прибіг») (Актор мимоволі, 1928: 16)) на почуте («То-ж не жарти, коли глухо од гармат здригнувся ліс») (Актор мимоволі, 1928: 16)) і побачене («А напроти мене в ряд Білий полк стоїть салдат...») (Актор мимоволі, 1928: 16)), а в ілюстраціях зафіксовано жести та міміку головного персонажа. Деякі ілюстрації суттєво доповнюють зміст тексту й ґрунтовніше розкривають образ головного персонажа.

Друге місце серед креолізованих текстів за частотністю використання в журналі «Кіно» за 1928 рік посідає ілюстрований діалог.

Гумористичний діалог «На базарі» (На базарі, 1928), унаочнений ілюстрацією, на якій зображено учасників комунікації, окреслює проблему бездарності акторів і якості кінематографічного продукту ВУФКУ.

Ілюстрація 1. Креолізований діалог «На базарі» (На базарі, 1928).

У гумористичному діалозі ««Знайомство з кінематографією»» окреслено проблему кіносценарної кризи, зокрема підготовку кіносценаріїв непрофесіоналами заради меркантильного інтересу, і припущення можливості використання зв'язків для затвердження сценарію. Для моделювання образу автора кіносценарію автор зробив акцент на його мовленні, зокрема на граматичній («сценарію пишу» («Знайомство з кінематографією», 1928: 16)) і лексичній («безприменно» («Знайомство з кінематографією», 1928: 16)) помилках. Гумористичний діалог проілюстровано малюнком, на якому візуалізовано Опанаса Дмитровича – автора кіносценарію, який сидить за столом і пише кіносценарій, і його візаві, що палить цигарку.

В ілюстрованому гумористичному діалозі «Нове амплуа» порушено проблему напливу в кінематограф потенційних акторів, для яких кіно є лише зміною роду діяльності. Прикметним є те, що розміщена перед ілюстрацією інформація-ключ у формі епіграфа («Совкіно ставить фільм про БУПР (3 газет)» (Нове амплуа, 1928: 16) дає реципієнтові необхідну інформацію для інтерпретації діалогу, спонукаючи читача з'ясувати значення аббревіатури БУПР (будинки примусових робіт), і завдяки цьому помітити натяк («— Це так, мій пане, бо як-раз Вже крутять фільм про БУПР і вас...» (Нове амплуа, 1928: 16)) одного з комунікантів на можливе майбутнє свого візаві з огляду на аморальність його життя («— Все перепробував: і бар, і казино, Лишилось спробувати в кіно...» (Нове амплуа, 1928: 16)). Використана ілюстрація презентує антитетичну зовнішність комунікантів (елегантно одягнений чоловік – чоловік в одязі, що, на нашу думку, має елементи мексиканського стилю) і їхню поведінку, увиразнену жестами й позами (поза впевненого чоловіка – поза чоловіка, який крадеться на зігнутих ногах, виставивши руку вперед), виконуючи характеротворчу функцію.

Однакову частотність використання креолізованих текстів у журналі «Кіно» за 1928 рік мають ілюстровані вірші, жінфи, карикатури.

Вірш поета Мара «Корова на екрані» у журналі «Кіно» має ілюстрацію з поясненням («Ейзенштейн в картині «Генеральна лінія» із великим успіхом знімав свійських тварин» (Мар, 1928: 16)) до неї. На ілюстрації зображено режисера й оператора, кінокамера якого фіксує корову. Поєднанням апосіопези із градацією антропонімів відомих актрис автор підкреслює не тільки їхню численність, а й нескінченність процесу їхньої появи. Завдяки антитезі («згаслих» (Мар, 1928: 16) – «зоріють» (Мар, 1928: 16); «загориться» – «погасне»

(Мар, 1928: 16)), зумовленому нею асоціативному ототожненню кіноактрис із зірками, епітетам («хвилинну» (Мар, 1928: 16), «недовгочасну» (Мар, 1928: 16)), швидкому перетворенню зіркового життя корови на буденне («Вийшла «кравлею» рогата, В мить зробилась кіно-star та вернутись сумувати, Довелось їй до кошар» (Мар, 1928: 16)) автор увиразнює мотив швидкоплинності кінематографічної слави.

Зеро у вірші «Сибір у Голівуді» презентував поверхове уявлення голлівудського режисера про Сибір, зацентрувавши увагу на притаманних американцям уявленнях й асоціаціях з іншою для них культурою (гармошка, самовар, ведмідь). Завдяки композиції вірша, зокрема його поділу на дві графічно відокремлені частини, автору вдалося не тільки ознайомити читача з фабулою фільму, презентованій у першій частині, однак й імпліцитно окреслити своє іронічне ставлення за допомогою антропоніма режисера, якого Зеро назвав «Джон Тпрукимуки» (Зеро, 1928: 16). Сатиричну тональність вірша підкреслено ілюстрацією до нього, на якій хаотично поєднано різні дії й образи (чаювання чоловіка й жінки, танець дівчини й хлопця в лаптях, ведмідь, який напав на дитину, чоловік із рушницею, чоловік із ножем).

У журналі «Кіно» №5 за 1928 рік під назвою «Кіно в житті» (Кіно в житті, 1928: 16) розміщено 7 креолізованих текстів, які презентують життєву інтерпретацію назви фільмів. З огляду на вищезазначене вважаємо доречним запропонувати введення нового жанру, який у робочому порядку назвемо ЖКІНФ (життєва креолізована інтерпретація назви фільму). На нашу думку, жкінфи переважно розраховані на реципієнта, який бачив фільми, назви (1. «Квітки кохання» (Кіно в житті, 1928: 16); 2. «Людина з ресторану» (Кіно в житті, 1928: 16); 3. «Дівчина з коробкою» (Кіно в житті, 1928: 16); 4. «Тіні минулого» (Кіно в житті, 1928: 16); 5. «Поет і цар» (Кіно в житті, 1928: 16); 6. «Дитина базару» (Кіно в житті, 1928: 16); 7. «Журналістка» (Кіно в житті, 1928: 16)) яких розміщені під ілюстраціями, де зафіксовано життєві ситуації: (1) здивований і наляканий чоловік бачить на руках жінки немовля; 2) людина в стані алкогольного сп'яніння виходить із ресторану; 3) продавчиня накладає в коробку смаколики, які замовив покупець; незадоволеного чоловіка оточили двоє чоловіків, один із яких кладе гроші в кишеню, другий тримає гроші в руках; 4) спілкування автора з редактором, який сидить за редакційним столом; 5) обідраний хлопець украв у жінки, яка була на базарі, сумку; 6) жінка, яка розкладає журнали). Оскільки вищезазначені жкінфи розміщено в рубриці «Весела сторінка», припускаємо, що вони повинні мати гумористичний ефект, побудований на контрасті або відсутності кореляції між кінообразами та їхньою презентацією в ілюстрації. Наприклад, життєва креолізована інтерпретація фільму «Дівчина з коробкою» не корелює із сюжетом однойменного фільму, де йдеться про дівчину Наталку – майстриню капелюшків, які вона возила на продаж у Москву у великій коробці й виграла за облігацією, що була платою за виконану роботу, 25 000 карбованців.

Крім того, вважаємо, що жкінфи виконують функцію нагадування про фільми, які вже були продемонстровані, зацікавлення й спонукання подивитися фільми, назви яких зазначено в жкінфах, для усвідомлення ідеї, закладеної автором креолізованих текстів. Отже, можна говорити й про маркетингову функцію жкінфів.

У журналі «Кіно» у №12 теж розміщено жкінфи – три креолізовані тексти, які презентують життєву інтерпретацію назви фільмів і на яких під візуалізованими життєвими ситуаціями (замислений чоловік; перелякана жінка, на яку нападає цап і яка намагається втримати за ногу свиню; мисливець із рушницею, який тягне дичину) відповідно розміщено підписи («Хто ти такий?» (Кіно в житті, 1928: 16), «Жінка з ярмарку» (Кіно в житті, 1928: 16), «Людина з лісу» (Кіно в житті, 1928: 16)).

Ілюстрація 2. Жінки (Кіно в житті, 1928: 16).

У журналі «Кіно» за 1928 рік у шостому номері використано карикатуру, у якій оприлюднено проблему неякісної реклами фільму. Сатиричний ефект створено завдяки антитетичності заявленої автором карколомності реклами, що створила певний горизонт очікування реципієнта, і її реального матеріального втілення, а також буквальній візуалізації вербального супроводу («Зразок карколомної реклами на селі» (Зразок карколомної реклами на селі, 1928: 16)), у якому йдеться про карколомність реклами, за допомогою образів двох хлопчиків, які її розклеюють. Зокрема, один хлопчик стоїть в іншого на плечах таким чином, що його нога знаходиться на голові «колеги».

У журналі «Кіно» 1928 року в дев'ятому номері під однією частиною фрази («Як ставили-б «Тараса Бульбу»...») («Як ставили-б «Тараса Бульбу»...», 1928: 16)) об'єднано б креолізованих текстів, зокрема карикатур, під кожною з яких є своє продовження вищезазначеного запису. Ці карикатури презентують різні стилі зйомки повісті «Тарас Шевченко» залежно від кіностудій. Автор припускає, що в Голлівуді було б зроблено акцент на сюжетній лінії кохання, «німецькі експресіоністи» («Як ставили-б «Тараса Бульбу»...», 1928: 16) демонізували б образ Тараса Бульби, «французькі «авангардовці»» («Як ставили-б «Тараса Бульбу»...», 1928: 16) розмили б сюжет твору й образ Тараса Бульби, «Держкінпром Грузії» («Як ставили-б «Тараса Бульбу»...», 1928: 16) на головну роль запросили б грузина, стилізувавши його під українця завдяки оселедцю на вибрійтій голові, «Совкіно» («Як ставили-б «Тараса Бульбу»...», 1928: 16) зробило б акцент на стереотипному висвітленні

українця Тараса Бульби, що підкреслено в карикатурі зображенням виконання головним персонажем гопака, «ВУФКУ» («Як ставили-б «Тараса Бульбу»...», 1928: 16) зосередилося б на висвітленні класової боротьби, про що свідчать образи капіталістів-утікачів й образ Тараса Бульби із зіркою на шапці.

Один раз у журналі «Кіно» за 1928 рік надруковано шарж, біполярний креолізований текст (бікт) і креолізовану гру.

У журналі «Кіно» 1928 року в номері 6 розміщено креолізований текст, зокрема шарж, де зображено режисера Лундіна в кашкеті, окулярах і чорній шубі, який у руках тримає річ, що важко піддається ідентифікації. Лише завдяки вербальному супроводові («Реж. Лундін за роботою» (Шарж, 1928: 16)), розміщеному під ілюстрацією, на нашу думку, реципієнту вдається розкодовувати авторську концепцію.

Під заголовком «На різних берегах» у журналі «Кіно» №6 (42) розміщено біполярний креолізований текст (далі – бікт), що з огляду на вищезазначену назву, підписи під ілюстраціями («Кіно у нас» (На різних берегах, 1928: 16), «Кіно у них» (На різних берегах, 1928: 16)) і використану образну систему, що презентує ідеологічне протистояння, є контрастними. Одна ілюстрація презентує радянську індустріалізацію, що, на нашу думку, асоціюється в художника з оголеною дитиною, яка поки що сидить, однак згодом може піднятися на ноги. Поруч із дитиною зображено чоловіка і жінку, які доклали зусиль для «народження» індустріалізації. Друга ілюстрація, на нашу думку, презентує велику постать американця, про що свідчать хаотично розміщені літери англійського алфавіту. На тлі цього чоловіка хаотично розміщено силуети напівголених жінок, частини жіночого тіла, розмитий образ чоловіка, будинки, машини. Таким чином автор бікту увиразнив різницю між радянським й американським кіно.

Ілюстрація 3. Бікт «На різних берегах», 1928: 16).

У журналі «Кіно» №7 за 1928 рік розміщено умови гри (Гра, 1928: 16), які полягають у зібранні за винагороду з частин трьох фотографій облич фотографії обличчя відомого кіноактора й зазначенні його прізвища.

Прикметним є те, що в журналі «Кіно» за 1928 рік розміщено лише 7 (28%) текстів без креолізації. Зокрема, ідеться про афоризми (1 – 4%), лист-курйоз (1 – 4%), вірші (3 – 12%), гра (1 – 4%), розв'язання крутиголовки (1 – 4%).

Серед текстів без креолізації жанром-фаворитом є вірші.

У вірші М. Перепічки «Кіно драма», що автор визначив як пародію, порушено проблему неякісного кінопродукту. Його фабулу, специфікою якої є недоречне й нелогічне поєднання інтимної й ідеологічної ліній, презентовано у вірші й розкритиковано автором

(«Ох, менше-б нам Подібних драм Про «Малоросію» щасливу, І величезному припливу, Такого й іншого добра Гатку збудувать пора Давно, щоб не замічувать кіно» (Перепічка, 1928: 16)) наприкінці твору.

У вірші «Пачкунам екрану», що має дві графічно відокремлені, позначені римськими цифрами частини, О. Перепічка завдяки заголовку не тільки окреслив проблему неякісної кінопродукції, а й презентував своє ставлення до кінорежисерів-непрофесіоналів, сформувавши для читачів конкретний горизонт очікування. Риторичним запитанням із трансформованим фразеологізмом («Коли-ж, нарешті, кіно-таті, замість піднесень у зарплаті Вам піднесуть смачненькі гарбузи» (Перепічка, 1928: 16)), розміщеним наприкінці вірша, автор чітко зазначив винагороду, на яку заслуговують «деякі майстри шановні Халтури та кіно-бузи» (Перепічка, 1928: 16).

Сатиричний вірш Робін-Гуда без назви надруковано в журналі «Кіно» у шостому номері. Прикметними особливостями цього вірша, що образною системою (образ моря) і тропами («на легкокрилім бризі» (Робін-Гуд, 1928: 16), «теплім бризі» (Робін-Гуд, 1928: 16), «у піннім молоці» (Робін-Гуд, 1928: 16), «барашках білих» (Робін-Гуд, 1928: 16), «надійне світло маяка» (Робін-Гуд, 1928: 16) тощо) нагадував творчість неокласиків, є композиція, зокрема наявність двох графічно відокремлених частин, а також інформація-ключ до інтерпретації твору, оформлена як епіграф («Режисер культур-фільму «На крилах книги» не знав, що таке сфінкс, а що – фараон» (Робін-Гуд, 1928: 16)), що виконує функцію критики. Інформація-ключ у формі епіграфа окреслює проблему непрофесіоналізму кінорежисерів, художньо розкрити у вірші. Створений у першій частині образ впевненого в собі капітана, здатного врятувати корабель і команду («Під свист вітрів об щогли і вітрила Він мовчки сам у руки брав штурвал. І мчався бриг: туди, де капітана Прокаже путь упевнена рука, аж поки борозну не прооре в туманах Надійне світло маяка» (Робін-Гуд, 1928: 16)) під час шторму, образ якого створений за допомогою зорових («Встає страшний за валом вал» (Робін-Гуд, 1928: 16)) і слухових («свист вітрил» (Робін-Гуд, 1928: 16)) деталей, контрастує з образом капітана із другої частини вірша, який виявся непрофесіоналом («Повів нас капітан один в півсні... Що правда – доплисти не пощастило, Прийшлося для вас спинити свій розгон, Бо він не знав, що реї не – вітрила, що сфінкс не віл, а віл – не фараон» (Робін-Гуд, 1928: 16)).

Розміщені в журналі «Кіно» (1928) №2 афоризми Сашка (Сашко, 1928) й Кузьми Пруткова (Прутков, 1928) окреслюють актуальні проблеми кінематографа, зокрема кіносценарну кризу, непрофесіоналізму режисерів.

У рубриці «Весела сторінка» під назвою «Бувають же курйози» було надруковано лист від мешканця Франції ВУФФКА (Бувають же курйози, 1928), який отримала адміністрація Київської кінофабрики. Курйозність ситуації полягала в тому, що адресант вважав ВУФКУ своїм двоюрідним братом, із яким прагнув листуватися, і розповів у листі про всіх своїх родичів. Лист було написано російською мовою з помилками, наявність яких пов'язана із проживанням адресанта у Франції.

У журналі «Кіно» за 1928 рік у восьмому номері розміщено правильний варіант розв'язання крутиголовки, зазначено переможців і повідомлено про премії (Розв'язання крутиголовки, 1928).

В інструкції гри «Кіно-Буриме» (Кіно-Буриме, 1928), розміщеній у журналі «Кіно» за 1928 рік у восьмому номері, є тлумачення слова «буриме», рекомендації щодо його створення, строки виконання завдання, особливості премії.

Прикметним є те, що в 50% номерів журналу «Кіно» (1928) редакція журналу в рубриці «Весела сторінка» використовує комбінацію креолізованих текстів із текстами без креолізації, що, на нашу думку, сприяє приверненню уваги до вищезазначеної рубрики й текстів без креолізації. У 50 % номерів – лише креолізовані тексти.

Висновки

Отже, специфікою контенту рубрики «Весела сторінка» у журналі «Кіно» за 1928 рік є жанрове різноманіття креолізованих текстів (мальопис, ілюстрований вірш, ілюстрований діалог, жінки, шарж, карикатура, бікти, креолізована гра) і текстів без креолізації (афоризми, вірші, лист-курйоз, гра, розв'язання крутиголовки), використання ілюстрацій, які корелюють із вербальною частиною й іноді суттєво її доповнюють, деталізуючи психологічні стани головних персонажів, виконуючи характеротворчу функцію, увиразнюючи екстремальні ситуації, нагадують про продемонстровані фільми, глибше розкривають окреслені проблеми.

У розміщених у рубриці «Весела сторінка» текстах порушено проблему засилля радянських кіноекранів бойовиками, їхнього негативного впливу на глядачів, зокрема йдеться про втрату самоідентифікації, виникнення думок про самогубство, проблему кінофіксування сенсації з ризиком для життя, кіносценарної кризи, проблему моральної деградації людей, зокрема душевної черствості, через гонитву за цікавим кадром, проблему кіноманії, непрофесіоналізму кінорежисерів, акторів, швидкоплинності кінематографічної слави, проблему поверхового уявлення про об'єкт кінозйомки, неякісної реклами фільму, проблему неякісного кінопродукту.

У деяких текстах авторами використано інформацію-ключ у формі епіграфа для інтерпретації творів.

Заява

Фінансування

Це дослідження не було профінансовано жодною організацією та здійснювалося за рахунок автора.

Конфлікт інтересів

Жодного.

Етика

Матеріал, що подано в цій статті, відповідає всім пунктам і вимогам, що висунуті Комісією з етики редакторсько-видавничого відділу громадської організації «Науково-освітній центр «УСПІШНИЙ».

Авторське право

Це стаття відкритого доступу, яка розповсюджується на умовах Creative Commons Attribution. Ліцензія, яка дозволяє необмежене використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії за умови, якщо оригінальний автор і джерело вказано належним чином.

Література

Kęstutis Šiaulytis (2021). Graphic Satire in the Lithuanian Satire and Humor Magazine *Broom (Šluota)*. *Ab Imperio*, №1, 243–250.

Актор мимоволі (1928). *Кіно*, 12 (49), 16.

Бувають же курйози (1928). *Кіно*, №2 (38), 16.

Вербицький, Зорро (1928). Кінофікований Київ. *Кіно*, №11 (48), 16.

Гра (1928). *Кіно*, №7 (43), 16.

- Грабовська Р. (2015). Між двома війнами: львівські сатирично-гумористичні часописи міжвоєнного двадцятиліття – про диктаторів та диктатуру (за матеріалами фондів наукової бібліотеки ЛНУ імені Івана Франка). *Матеріали шостої міжнародної науково-практичної конференції*, 174–178.
- Замзав (1928). Пригоди оператора. *Кіно*, №7 (43), 16.
- Зеро (1928). Сибір у Голівуді. *Кіно*, №4 (40), 16.
- Зеро (1928). Трагедія сценариста. *Кіно*, №8 (44), 16.
- Знайомство з кінематографією (1928). *Кіно*, №5 (41), 16.
- Зразок карколомної реклами на селі (1928). *Кіно*, №6 (42), 16.
- Кіно в житті (1928). *Кіно*, 12 (49), 16.
- Кіно в житті (1928). *Кіно*. №5 (41), 16.
- Кіно-Буриме (1928). *Кіно*, №8 (44), 16.
- Мар (1928). Корова на екрані. *Кіно*, №2 (38), 16.
- Мар (1928). Увечері в кіно. *Кіно*, №3(39), 16.
- На базарі (1928). *Кіно*. №2 (38), 16.
- На різних берегах (1928). *Кіно*, №6 (42), 16.
- Нове амплуа (1928). *Кіно*, №8 (44), 16.
- Перепічка М. (1928). Кіно драма (Пародія). *Кіно*, №4 (40), 16.
- Перепічка О. (1928). Пачкунам екрану. *Кіно*, №5 (41), 16.
- Прутков К. (1928). Афоризми про кіно. *Кіно*, №2 (38), 16.
- Робін Гуд (1928). Історія про загибель режисера. *Кіно*, №9 (45), 16.
- Робін-Гуд (1928). Вірш. *Кіно*, №6 (42), 16.
- Розв'язання крутиголовки в №5 «Кіно» (1928). *Кіно*, №8 (44), 16.
- Сашко (1928). Афоризми про кіно. *Кіно*, №2 (38), 16.
- Філіпова О. (1928). Еволюція рукописних сатирично-гумористичних видань Галичини другої половини XIX – початку XX століття <https://www.lsl.lviv.ua/wp-content/uploads/Zb/NDI2014/JRN/PDF/4.pdf>
- Шарж (1928). *Кіно*, №6 (42), 16.
- Як ставили-б «Тараса Бульбу»... (1928). *Кіно*, №9 (45), 16.
- Яцикович Ю. (2015) Сатирично-гумористичні жанри на сторінках журналів «Маски» (1923 р.) та «Жало» (1923 р.). *Science and Education a New Dimension. Humanities and Social Sciences*, III (11), 89–91.

References

- Aktor mymovoli (1928). [Actor involuntarily]. *Kino*, 12 (49), 16 [in Ukrainian].
- Buvaiut zhe kuriozy (1928). [There are curiosities]. *Kino*, №2 (38), 16 [in Ukrainian].
- Filipova O. (1928). Evoliutsiia rukopysnykh satyrychno-humorystychnykh vydan Halychyny druhoi polovyny XIX – pochatku XX stolittia [The evolution of handwritten satirical and humorous publications of Galicia in the second half of the XIX th and early XX th centuries] <https://www.lsl.lviv.ua/wp-content/uploads/Zb/NDI2014/JRN/PDF/4.pdf> [in Ukrainian].
- Hra (1928). [Game]. *Kino*, №7 (43), 16 [in Ukrainian].
- Hrabovska R. (2015). Mizh dvoma viinamy: Lvivski satyrychno-humorystychni chasopysy mizhvoiennoho dvadtsiatylittia – pro dyktatoriv ta dyktaturu (za materialamy fondiv naukovoї biblioteki LNU imeni Ivana Franka) [Between two wars: Lviv satirical and humorous magazines of the interwar twenty years – about dictators and dictatorship (based on the materials of the scientific library of the Ivan Franko LNU)]. *Materialy shostoi mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii*, 174–178 [in Ukrainian].

- Kęstutis Šiaulytis (2021). Graphic Satire in the Lithuanian Satire and Humor Magazine *Broom (Šluota)*. *Ab Imperio*, №1, 243–250.
- Kino v zhytti (1928). [Cinema in life]. *Kino*, 12 (49), 16 [in Ukrainian].
- Kino v zhytti (1928). [Cinema in life]. *Kino*. №5 (41), 16 [in Ukrainian].
- Kino-Buryme (1928). [Kino-Burime]. *Kino*, №8 (44), 16 [in Ukrainian].
- Mar (1928). Korova na ekrani [A cow on the screen]. *Kino*, №2 (38), 16 [in Ukrainian].
- Mar (1928). Uvecheri v kino [In the evening to the cinema]. *Kino*, №3(39), 16 [in Ukrainian].
- Na bazari (1928). [At the bazaar]. *Kino*, №2 (38), 16 [in Ukrainian].
- Na riznykh berehakh (1928). [On different shores]. *Kino*, №6 (42), 16 [in Ukrainian].
- Nove amplua (1928). [New role]. *Kino*, №8 (44), 16 [in Ukrainian].
- Perepichka M. (1928). Kino drama (Parodiia) [Cinema drama (Parody)]. *Kino*, №4 (40), 16 [in Ukrainian].
- Perepichka O. (1928). Pachkunam ekranu [Screen patch]. *Kino*, №5 (41), 16 [in Ukrainian].
- Prutkov K. (1928). Aforyzmy pro kino [Aphorisms about cinema]. *Kino*, №2 (38), 16 [in Ukrainian].
- Robin Hud (1928). Istoriia pro zahybel rezhysera [The story of the director's death]. *Kino*, №9 (45), 16 [in Ukrainian].
- Robin-Hud (1928). Virsh [Verse]. *Kino*, №6 (42), 16 [in Ukrainian].
- Rozviazannia krutyholovky v №5 «Kino» (1928). [The solution to the puzzle in No. 5 «Cinema»]. *Kino*, №8 (44), 16 [in Ukrainian].
- Sashko (1928). Aforyzmy pro kino [Aphorisms about cinema]. *Kino*, №2 (38), 16 [in Ukrainian].
- Sharzh (1928). [Sharzh]. *Kino*, №6 (42), 16 [in Ukrainian].
- Verbytskyi, Zorro (1928). Kinofikovanyi Kyiv [Cinematic Kyiv]. *Kino*, №11 (48), 16 [in Ukrainian].
- Yak stavyly-b «Tarasa Bulbu»... (1928). [How would they stage «Taras Bulba»...]. *Kino*, №9 (45), 16 [in Ukrainian].
- Yatsykovych Yu. (2015) Satyrychno-humorystychni zhanry na storinkakh zhurnaliv «Masky» (1923 r.) ta «Zhalo» (1923 r.). [Satirical and humorous genres on the pages of the magazines «Masks» (1923) and «Zhalo» (1923)]. *Science and Education a New Dimension. Humanities and Social Sciences*, III (11), 89–91 [in Ukrainian].
- Zamzav (1928). Pryhody operatora [Adventures of the operator]. *Kino*, №7 (43), 16 [in Ukrainian].
- Zero (1928). Sybir u Holivudi [Siberia in Hollywood]. *Kino*, №4 (40), 16 [in Ukrainian].
- Zero (1928). Trahediia stsenarysta [The tragedy of the screenwriter]. *Kino*, №8 (44), 16 [in Ukrainian].
- Znaiomstvo z kinematohrafiieiu (1928). [«Acquaintance with cinematography»]. *Kino*, №5 (41), 16 [in Ukrainian].
- Zrazok karkolomnoi reklamy na seli (1928) [A sample of a heart-breaking advertisement in the village]. *Kino*, №6 (42), 16 [in Ukrainian].

Специфіка контенту рубрики «Весела сторінка» у журналі «Кіно» за 1928 рік

Ганна Холод,

кандидат філологічних наук,
директор ГО «Науково-освітній центр «УСПІШНИЙ»,
професор кафедри журналістики
Навчально-наукового інституту психології та соціальних наук
Міжрегіональної академії управління персоналом
(м. Київ, Україна).

Анотація

Мета статті – з'ясувати специфіку контенту рубрики «Весела сторінка», розміщеної в журналі «Кіно» за 1928 рік.

Методологія. Під час дослідження використано описовий, системний методи, методи аналізу, синтезу, статистичний, герменевтичний методи. За допомогою описового методу зафіксовано інформацію, необхідну для висвітлення теми наукової статті. Герменевтичний метод дозволив запропонувати інтерпретацію проаналізованих текстів. Завдяки статистичному методу з'ясовано частотність використання в рубриці «Весела сторінка» креолізованих текстів і текстів без креолізації.

Результати дослідження. У журналі «Кіно» за 1928 рік на шістнадцятій сторінці редакція видання розмістила креолізовані тексти (18 – 72 %): віршовані малюнки (6 – 24 %), ілюстрований вірш (2 – 8 %), ілюстрований діалог (3 – 12 %), жінки (2 блоки у двох випусках – 8 %), шарж (1 – 4 %), карикатури (1+1 блок у двох випусках – 8 %), бікт (біполярний креолізований текст – 1 – 4 %), креолізовану гру (1 – 4 %).

Висновки. Специфікою контенту рубрики «Весела сторінка» у журналі «Кіно» за 1928 рік є жанрове різноманіття креолізованих текстів і текстів без креолізації, використання ілюстрацій, які корелюють із вербальною частиною й іноді суттєво її доповнюють, деталізуючи психологічні стани головних персонажів, виконуючи характеротворчу функцію, увиразнюючи екстремальні ситуації, нагадують про продемонстровані фільми, глибше розкривають окреслені проблеми. У розміщених у рубриці «Весела сторінка» текстах порушено проблему засилля радянських кіноекранів бойовиками, їхнього негативного впливу на глядача (утрата самоідентифікації, виникнення думок про самогубство), проблему кінофіксування сенсації з ризиком для життя, проблему кіносценарної кризи, проблему моральної деградації людей, зокрема душевної черствості, через гонитву за цікавим кадром, проблему кіноманії, непрофесіоналізму кінорежисерів, акторів, швидкоплинності кінематографічної слави, проблему поверхового уявлення про об'єкт кінозйомки, неякісної реклами фільму, проблему неякісного кінопродукту.

Ключові слова: креолізовані тексти, журнал «Кіно», тексти без креолізації, ілюстрації, рубрика «Весела сторінка».

Submitted to the editor – 08.03.2024

Review 1 – 15.03.2024

Review 2 – 28.03.2024

Accepted for printing – 29.03.2024

Подано до редакції – 08.03.2024

Рецензія 1 – 15.03.2024

Рецензія 2 – 28.03.2024

Прийнято до друку – 29.03.2024

